

Скнара

Езоп

Був собі колись один чоловік. Мав широкі лани, пасовиська, сади й виноградники, багато будинків, але жив самотньо. І над усе на світі любив гроші.

Одного разу, обійшовши свої володіння, він подумав:

— Розкидане моє багатство по всіх усюдах, не можу його оком обняти, то й радості з нього не маю. От коли б замість цього господарства було в мене золото, я б його тримав завжди при собі, тоді б уже мої очі натішилися.

Та й продав чоловік всі будинки, крім одного, найбільшого, в якому сам мешкав. Купив собі зливок золота, приніс додому, замкнув у скриню і почувся щасливим. Відтоді щоранку, вставши з постелі, і щовечора, облягаючись, діставав своє золото й довго милувався ним.

Аж ось одної ночі приснилося йому, ніби в будинок залізли злодії й украли золото. Скочив переляканий чоловік з постелі й кинувся до скрині. Побачивши блиск важкого зливка, заспокоївся. Але скоро подумав:

"Сон може й справдитись, всякого буває! Дивись, і потягнуть у мене скарб. Треба його сховати десь-інде, безпечніше, де ні руки людські не дістануть, ні око не вздрить... Але де?"

Довго він сидів, отак міркуючи, і думка його снувала від одного кутка будинку до іншого, від вогнища до порога. Нараз очі йому спалахнули.

— В саду! — прошепотів. — Там якнадійніше! Там ніхто не здогадається шукати.

І, взявши золото й лопату, подався в сад. Вибрав у закутку під густими деревами місце, викопав яму й поклав туди скарб. Сховав добре, але заодно закопав у землю і розум свій, і душу.

Позначив собі схованку і, заспокоєний, вернувся до хати.

"Тепер злодії мені не страшні", — подумав і ліг спати.

Але тільки засіріло надворі — прокинувся чоловік. Захотілося йому глянути на своє багатство. Хутко побіг він у сад, розкопав яму, дістав зливок, погладив його ніжно, подивився якусь часинку та й поклав назад. Відтоді так і повелося: щоранку йде щасливець у сад і милується золотом.

Неподалік саду стояв будинок. Якось уранці майстер лагодив на ньому дах. Багатій того не помітив. А майстер добре бачив, як він видобув з землі щось блискуче, довгенько дивився на нього, а тоді закопав знову.

"Е,— думає майстер,— он де хова багатій свій скарб! Ну, почекай!"

Вночі переліз він через огорожу, пробрався нишком до того місця, знайшов схованку й викопав зливок.

А вранці багатій розгріб яму — нема золота! Перелякався, розкопав ще трохи — нема. Глибше розкопав — нічогісінько! Немов скарб став незримий!

— Ой лишенько! — вигукнув. — Яке ж бо лихо мене спіткало! Все життя своє вклав

я в той зливок, і ось маєш! Пропало все! Що ж тепер мені буде!

Та й заплакав, заголосив із розпуки.

Сусід багатія, минаючи його господу, почув той лемент.

"Що б то могло старому статися? Дай-но подивлюся".

Зайшов у сад, побачив хазяїна й питає:

— Що тобі, любий сусіде? Чому плачеш?

— Ох,— відповідає той,— не питай. Украви моє золото, що я тут сховав. Те золото, до якого я приходив щоранку, діставав з землі й тішив ним своє серце. Ой, пропало моє золото... Що тепер мені буде? Не жити мені, як його не бачитиму.

Та й знову зарідавав-заголосив.

— Не плач і не сумуй, друже,— сказав сусід.— Бо хоч і мав ти золото, насправді не мав нічого. Ніякої користі воно тобі не давало. Тільки б дивився та дивився... То візьми якийсь камінь, поклади в яму і скажи собі, що то золото. І буде тобі добре, як перше.